NORAKSTS
Lieta Nr.A42522607
143/AA43 - 0300 - 10/8

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2010.gada 15.februārī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētājs V.Endzelis,
tiesneses K.Krastiņa un L.Vīnkalna,

piedaloties pieteicējam *A.A.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu par *A.A.* (personas kods */personas kods/*) saukšanu pie administratīvās atbildības saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.[10]panta piektās daļas 1.punktu, sakarā ar *A.A.* apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2009.gada 24.februāra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2007.gada 6.maijā Rīgas pašvaldības policijas Ceļu policijas nodaļas inspektors sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu – paziņojumu Nr.D57 104865471 (turpmāk - protokols-paziņojums), kurā konstatēts, ka transportlīdzeklis ar valsts numuru */reģistrācijas numurs/* ir novietots stāvēšanai pretī Kr.Barona ielas 6 namam, Rīgā, pārkāpjot Ministru kabineta 2004.gada 29.jūnija noteikumu Nr.571 „ ” (turpmāk – Ceļu satiksmes noteikumi) 129.1.punktu. Ar protokolu-paziņojumu konstatēts, ka transportlīdzekļa vadītājs ir izdarījis Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 149.[10]panta piektās daļas 1.punktā paredzēto administratīvo pārkāpumu, un viņš sodīts ar naudas sodu Ls 10 apmērā.

Izskatot *A.A.* sūdzību, Rīgas pašvaldības policijas Ceļu policijas nodaļas priekšnieks ar 2007.gada 29.maija lēmumu Nr.D57/10-6/1094 (turpmāk - Lēmums) nolēma atstāt negrozītu protokolu – paziņojumu.

[2] Nepiekrītot Lēmumam, *A.A.* (turpmāk – pieteicējs) vērsās Administratīvajā rajona tiesā, lūdzot to atcelt, pamatojoties uz turpmāko.

[2.1] Apstāšanās zīmes ir domātas, lai atļautu automašīnām apstāties un stāvēt vietās, kur tas citādi nav atļauts, jo vietās, kur stāvēt ir atļauts pēc ceļu satiksmes noteikumiem, nekādas papildus zīmes, kas vēlreiz atļautu automašīnām stāvēt, nav vajadzīgas.

[2.2] Pieteicējs paskaidro, ka 532. vai 533.ceļa zīmes izvietošanas veids šajā gadījumā – pretēji braukšanas virzienam, norāda uz šīs zīmes izvietošanas jēgu un mērķi – norādīt autobraucējiem, kas brauc pa pretējo joslu, ka šeit ir iespējams un atļauts novietot automašīnu stāvēšanai. Līdz ar to viņiem pēc apgriešanās pietiek ar 532.zīmi, kas ir novietota braukšanas virzienā ceļa malā. Pieteicēja ieskatā pareizāk būtu, ja pēc apgriešanās braukšanai pretējā virzienā autovadītājiem nekāda zīme, kas papildus atļautu apstāties, nav vajadzīga, jo pilsētā ir atļauts ceļa malā kustības virzienā apstāties jebkurā vietā, kur tas nav aizliegts. Apgriešanās pretējā virzienā, lai novietotu automašīnu stāvēšanai un pēc tam atkal apgriešanās pretējā virzienā, lai turpinātu ceļu pēc stāvēšanas, rada nevajadzīgus manevrus un papildus bīstamību ceļu satiksmē.

[2.3] Pieteicējam nebija dota iespēja iepazīties ar lietas materiāliem, kaut gan pieteicējs bija skaidri izteicis šādu vēlēšanos, tādejādi ir pārkāpts Administratīvā procesa likums (turpmāk - APL).

[3] Tiesai iesniegtajā paskaidrojumā Rīgas pašvaldības policijas Ceļu policijas nodaļa (turpmāk – atbildētāja) norādīja, ka pieteikumu uzskata par nepamatotu un noraidāmu, pamatojot to ar turpmāk minēto.

[3.1] Lietā nav strīda, kur pieteicējs novietojis savu automašīnu, un par to vai šāda automašīnas novietošana ir atļauta. Tāpat lietā nav strīda, ka brauktuves vidū atrodas tramvaja sliežu klātne.

[3.2] Saskaņā ar Ceļu satiksmes noteikumu 128.punktu transportlīdzekļu apstāšanās un stāvēšana atļauta ceļa labajā pusē. Kā izņēmuma gadījums Ceļu satiksmes noteikumu 129.punktā ir paredzēta atļauja novietot transportlīdzekli arī ceļa kreisajā pusē, ja transportlīdzeklis tiek novietots stāvēšanai apdzīvotā vietā un uz ceļiem ar vienu braukšanas joslu katrā virzienā, ar nosacījumu, ka brauktuves vidū nav tramvaja sliežu ceļa klātnes. Tā kā vietā, kur pieteicējs novietoja stāvēšanai savu transportlīdzekli, brauktuves vidū ir tramvaja sliežu ceļa klātne, tad neatkarīgi no joslu skaita katrā virzienā, šāda transportlīdzekļa novietošana stāvēšanai nav atļauta.

Saskaņā ar Ceļu satiksmes noteikumu 1.7.punktu par braukšanas joslu ir jāuzskata jebkura brauktuves garenvirziena josla, kura ir pietiekami plata, lai pa to vienā rindā varētu braukt automobiļi. Braukšanas joslu skaitu atbilstoši Ceļu satiksmes noteikumu 96.punktam nosaka paši transportlīdzekļu vadītāji. Piemērojot iepriekš minētās tiesību normas, kā arī Ceļu satiksmes noteikumu 102.punktu, ir secināms, ka ceļam Rīgā, pie nama Kr.Barona ielā 6 pa vidu ir izvietota tramvaja sliežu klātne. Tātad Ceļu satiksmes noteikumi šajā vietā aizliedz apstāties un stāvēt ceļa kreisajā pusē. Ceļa kreisā puse tiek noteikta, ņemot vērā transportlīdzekļa braukšanas virzienu, t.i., virzienu, kurā vērsta transportlīdzekļa priekša.

Atbilstoši Ceļu satiksmes likuma 37.pantam Latvijā transportlīdzekļi pārvietojas pa ceļa labo pusi. No šīs tiesību normas izriet skaidrs priekšnoteikums, ka ceļa labo vai kreiso pusi nosaka pēc tā, kā tiek organizēta satiksme valstī, t.i., pēc transportlīdzekļa braukšanas virziena. Šāda pieeja tiek

pamatota arī ar citiem ceļu satiksmes noteikumiem, kas regulē manevru veikšanu u.c. ceļu satiksmes dalībnieku pienākumus.

Ceļu satiksmes likuma 19.panta trešajā daļā ir noteikts, ka ceļu satiksmes dalībniekiem un citām personām jārīkojas tā, lai neradītu satiksmei bīstamas vai satiksmi traucējošas situācijas un nenodarītu zaudējumus. Savukārt Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpšana pati par sevi jau ietver sevī iespēju radīt satiksmei bīstamas vai traucējošas situācijas. Administratīvā pārkāpuma subjektīvā puse ir izpaudusies pieteicēja vainā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā, t.i., aktīvās darbībās, šķērsojot ceļu, t.sk, ceļa daļu, kas paredzēta braukšanai pretēji braukšanas virzienam, kā arī tramvaja sliežu klātni, un novietojot transportlīdzekli stāvēšanai ceļa kreisajā pusē.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2009.gada 24.februāra spriedumu pieteikums noraidīts.

Spriedums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[4.1] Saskaņā ar LAPK 149.^{10}panta piektās daļas 1.punktu par stāvēšanu ceļa kreisajā pusē gadījumos, kad tas nav atļauts, uzliek naudas sodu transportlīdzekļa vadītājam desmit latu apmērā.

Saskaņā ar Ceļu satiksmes noteikumu 129.1.punktu apdzīvotās vietās atļauts apstāties un stāvēt arī ceļa kreisajā pusē iespējami vairāk pa kreisi uz nomales, bet, ja tās nav, brauktuves malā vai tās paplašinājumos uz ceļiem ar vienu braukšanas joslu katrā virzienā, ja brauktuves vidū nav tramvaja sliežu ceļa klātnes.

[4.2] Saskaņā ar Ceļu satiksmes likuma 37.pantu Latvijā transportlīdzekļi pārvietojas pa ceļa labo pusi. Tas nozīmē, ka transportlīdzekļa braukšanas virziena pretējā puse ir ceļa kreisā puse.

Kā redzams no lietai pievienotā foto uzņēmuma (*lietas lapa 22*), pieteicējs transportlīdzekli novietoja stāvēšanai ceļa kreisajā pusē, kas ir pretējā puse pieteicēja braukšanas virzienam. Pie tam uz ielas pa vidu ir tramvaja sliežu ceļa klātne.

Līdz ar to secināms, ka pieteicējs novietoja transportlīdzekli stāvēšanai ceļa kreisajā pusē uz ielas, kur pa vidu ir tramvaja sliežu ceļa klātne. Tādejādi pieteicējs ir pārkāpis Ceļu satiksmes noteikumu 129.1.punkta prasības, kas aizliedz šādi novietot transportlīdzekli.

[4.3] Pastāvot šādiem apstākļiem, tiesa secināja, ka atbildētāja pieteicēja izdarīto administratīvo pārkāpumu ir konstatējusi un kvalificējusi atbilstoši iepriekš citētajām tiesību normām. Līdz ar to atbildētāja ir pareizi piemērojusi materiālo tiesību normas un konstatējusi pieteicēja darbībās administratīvā pārkāpuma sastāvu, par kuru pieteicējam ir uzlikts administratīvais sods.

[4.4] Piemērotā tiesību norma nosaka konkrētu naudas soda apmēru. Līdz ar to atbildētājai nebija jāizdara lietderības apsvērumi soda apmēra noteikšanā. Tādejādi pieteicējam piemērotās administratīvās atbildības apmērs attaisno viņam uzlikto ierobežojumu, jo pieteicējs ir pieļāvis pārkāpumu ceļu satiksmē.

[4.5] Tiesa kā nepamatotu noraidīja pieteicēja argumentu par to, ka zīmes, kas apzīmē stāvvietas robežas, atļauj novietot transportlīdzekli tur, kur pieteicējs to ir novietojis.

Ceļa zīmes, kas apzīmē stāvvietas robežas nevar mainīt Ceļu satiksmes noteikumu 11.nodaļā ietvertās speciālās normas, kas nosaka transportlīdzekļu apstāšanās un stāvēšanas noteikumus. Līdz ar to pirms transportlīdzekļa vadītājs novieto transportlīdzekli stāvēšanai apzīmētā stāvvietā, viņam ir jāņem vērā arī Ceļu satiksmes noteikumos noteiktie ierobežojumi transportlīdzekļu novietošanai.

[4.6] Pieteicējs pieteikumā norāda, ka pirms pārsūdzētā Lēmuma pieņemšanas viņš nav iepazīstināts ar administratīvās lietas materiāliem.

Saskaņā ar APL 61.pantu administratīvā procesa dalībniekam ir tiesības iepazīties ar lietu jebkurā procesa stadijā.

Tiesa konstatēja, ka pieteicējs apstrīdēšanas iesniegumā ir norādījis, ka vēlas piedalīties lēmuma pieņemšanā un ir lūdzis nosūtīt visus administratīvās lietas materiālus, kas ir atbildētāja rīcībā (*lietas lapa 16*).

Kā redzams no pavadraksta, ar kuru pieteicējam ir nosūtīts pārsūdzētais Lēmums, tad tam nekādi dokumenti nav pievienoti. Lietā nav arī citu pierādījumu tam, ka pieteicējam tiktu nosūtīti lietas materiāli.

[4.7] Administratīvo tiesu praksē ir atzīts, ka procesuālie pārkāpumi ir vērtējami kā būtiski un nebūtiski. Tas, vai procesuālais pārkāpums ir atzīstams par būtisku, ir atkarīgs no tā, vai tas ietekmē administratīvo aktu pēc būtības. Savukārt to procesuālo tiesību normu pārkāpums, kas regulē procesuālu darbību veikšanas kārtību, parasti netiek atzīts par būtisku (*skat. arī Briede J. Administratīvā akta tiesiskums: Administratīvā procesa likuma 84.pants. Administratīvais process: likums, prakse, komentāri. Rakstu krājums. – Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2005, 213.-216.lpp.*).

Izvērtējot atbildētājas pieļauto procesuālo pārkāpumu, tiesa to atzina par nebūtisku, jo fotogrāfiju nenosūtīšana pati par sevi nevar ietekmēt lēmuma saturu. Pie tam pieteicējs zināja kā bija novietojis transportlīdzekli stāvēšanai, kā arī viņam bija zināms 2007.gada 6.maija Rīgas pašvaldības policijas Ceļu policijas nodaļas inspektora sastādītā protokolā – paziņojumā norādītais administratīvā soda noteikšanas pamatojums.

[5] Par Administratīvās rajona tiesas 2009.gada 24.februāra spriedumu pieteicējs iesniedza apelācijas sūdzību, kurā lūdz pārskatīt minēto spriedumu, pamatojot to ar turpmāko.

[5.1] Administratīvā rajona tiesa nepareizi piemēroja ceļu satiksmes noteikumu vispārīgās un speciālās normas.

Ja dažādi normatīvie akti ir savstarpēji pretrunīgi, tad ir jāpiemēro hierarhiski augstāka spēka normatīvais akts. Savukārt, ja konstatē pretrunu starp vienāda juridiskā spēka tiesību normām, tad jāpiemēro speciālā tiesību norma.

Šajā gadījumā vispārīgā norma ir Ceļu satiksmes noteikumu 129.1.punkts, kas aizliedz novietot transportlīdzekli pretēji braukšanas virzienam. Savukārt 522. un 523.ceļa zīme saskaņā ar Ceļu satiksmes noteikumiem atļauj novietot transportlīdzekļus šo ceļa zīmju darbības zonā.

Ceļa zīmēm, kas atļauj novietot transportlīdzekļus stāvēšanai, šajā gadījumā ir augstāks juridiskais spēks, jo tā ir ceļu satiksmes noteikumu speciālā norma, kas nosaka vietas, kur atļauts stāvēt tad, ja pēc Ceļu satiksmes vispārējiem noteikumiem to nav atļauts darīt. Vietās, kur ir atļauta transportlīdzekļu novietošana pēc Ceļu satiksmes vispārīgajām normām, parasti nav papildus ceļa zīmes, kas apzīmētu autostāvvietu.

[6] Tiesas sēdē pieteicējs uzturēja apelācijas sūdzību uz tajā norādītajiem motīviem.

Atbildētājas pārstāvis uz tiesas sēdi nav ieradies. Tiesā saņemts atbildētājas iesniegums, kurā norādīts, ka atbildētājai nav iespējams nodrošināt pārstāvja piedalīšanos tiesas sēdē un lūdz izskatīt lietu bez atbildētājas pārstāvja piedalīšanās. Administratīvā apgabaltiesa nolēma izskatīt lietu bez atbildētājas pārstāvja piedalīšanās tiesas sēdē.

Motīvu daļa

[7] Noklausījusies pieteicēja paskaidrojumus un pārbaudījusi lietas materiālus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pieteicēja apelācijas sūdzība ir nepamatota un pieteikums ir noraidāms.

[8] Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturtā daļa noteic, ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā spriedumu motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā šā likuma 251.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus spriedumu motīvu daļā var nenorādīt.

Pārbaudījusi un izvērtējusi lietas materiālus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka lietā Administratīvās rajona tiesas sniegtais pamatojums ir pareizs, tas atbilst lietā konstatētajiem faktiskajiem apstākļiem un ir pilnībā pietiekams. Ievērojot minēto, Administratīvā apgabaltiesa atzīst Administratīvās rajona tiesas spriedumu par tiesisku, pievienojas tā motivācijai, izņemot [4.6] un [4.7] un tādēļ šajā spriedumā atkārtoti tos pašus apsvērumus nenorāda.

[9] Pieteicējs apelācijas sūdzībā norāda, ka vispārīgā norma ir Ceļu satiksmes noteikumu 129.1.punkts, kas aizliedz novietot transportlīdzekli pretēji braukšanas virzienam. Savukārt 522. un 523.ceļa zīme saskaņā ar Ceļu satiksmes noteikumiem atļauj novietot transportlīdzekļus šo ceļa zīmju darbības zonā. Ceļa zīmēm, kas atļauj novietot transportlīdzekļus stāvēšanai, šajā gadījumā ir augstāks juridiskais spēks, jo tā ir ceļu satiksmes noteikumu

speciālā norma, kas nosaka vietas, kur atļauts stāvēt tad, ja pēc Ceļu satiksmes vispārējiem noteikumiem to nav atļauts darīt.

Apgabaltiesa norāda, ka šāds arguments nav pamatots.

Atbilstoši Ceļu satiksmes noteikumu 128.punktam transportlīdzekļu apstāšanās un stāvēšana atļauta ceļa labajā pusē. Kā izņēmuma gadījums Ceļu satiksmes noteikumu 129.punktā ir paredzēta atļauja novietot transportlīdzekli arī ceļa kreisajā pusē, ja transportlīdzeklis tiek novietots stāvēšanai apdzīvotā vietā un uz ceļiem ar vienu braukšanas joslu katrā virzienā ar nosacījumu, ka brauktuves vidū nav tramvaja sliežu ceļa klātnes. Nosacījums – ja transportlīdzeklis tiek novietots stāvēšanai apdzīvotā vietā un uz ceļiem ar vienu braukšanas joslu katrā virzienā ar nosacījumu, ka brauktuves vidū nav tramvaja sliežu ceļa klātnes, ir imperatīva norma.

Ceļa kreisā puse tiek noteikta, ņemot vērā transportlīdzekļa braukšanas virzienu, t.i., virzienu, kurā vērsta transportlīdzekļa priekša.

Vietā, kur pieteicējs bija novietojis stāvēšanai savu transportlīdzekli, tas ir, pretī Kr.Barona ielas 6 namam, Rīgā ir viena braukšanas josla katrā virzienā un pa vidu ir izvietota tramvaja sliežu klātne, līdz ar to transportlīdzekļa novietošana stāvēšanai ielas pretējā pusē nav atļauta.

Savukārt saskaņā ar Ceļu satiksmes noteikumu 230.16. un 230.17.punktu 522.zīme „Stāvēšanas aizlieguma zona" un 523.zīme „Stāvēšanas aizlieguma zonas beigas" ir norādījuma zīmes, un attiecas uz tiem autovadītājiem, kas tām ir pakļautas, proti, pa ielas labo pusi braucošiem autovadītājiem, un neatceļ imperatīvus noteikumus, piemēram, neatļauj šķērsot tramvaja sliežu klātni pa pretējo ceļa pusi braucošiem autovadītājiem, jo uz tiem neattiecas.

[10] Papildus norādāms, ka neradīt satiksmei bīstamas situācijas apgabaltiesas ieskatā ir viens no galvenajiem Ceļu satiksmes noteikumu 128. un 129.punkta (kas regulē transportlīdzekļu apstāšanos un stāvēšanu atkarībā no ceļa puses) mērķiem. Ņemams vērā, ka Ceļu satiksmes noteikumi vispārīgi neaizliedz *šķērsot* tramvaja sliežu klātni, ja vadītājs, piemēram, apgriež transportlīdzekli braukšanai pretējā virzienā, savukārt aizliedz *braukt* pa tramvaja pretējā virziena sliežu ceļa klātni (104.punkts).

Atbildība par konkrēto pārkāpumu - stāvēšana ceļa kreisajā pusē gadījumos, kad tas nav atļauts - paredzēta LAPK 149.^{10}panta piektās daļas pirmajā punktā. Pārkāpuma faktu pierāda normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā sastādītais protokols – paziņojums un pārkāpuma vietā un brīdī uzņemtās fotogrāfijas. Administratīvā pārkāpuma subjektīvā puse ir izpaudusies pieteicēja vainā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā, proti, aktīvās darbībās, braucot pa ceļu, tajā skaitā, ceļa daļu, kas paredzēta braukšanai pretēji braukšanas virzienam, kā arī pa tramvaja sliežu klātni, un novietojot transportlīdzekli stāvēšanai ceļa kreisajā pusē. Savukārt pašai manevra trajektorijai nav nekādas nozīmes tiesiskās situācijas izvērtēšanai.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 286.[11]panta otrās daļas 1.punktu un 286.[14]pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

Rīgas pašvaldības policijas Ceļu policijas nodaļas priekšnieka 2007.gada 29.maija lēmumu Nr.D57/10-6/1094 atstāt negrozītu, bet *A.A.* apelācijas sūdzību noraidīt.

Spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā sastādīšanas dienā.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs	*(paraksts)*	V.Endzelis
Tiesneses	*(paraksts)*	K.Krastiņa
	(paraksts)	L.Vīnkalna

NORAKSTS PAREIZS:
Administratīvās apgabaltiesas tiesnesis V.Endzelis
Rīgā, 2010.gada 15.februārī